

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

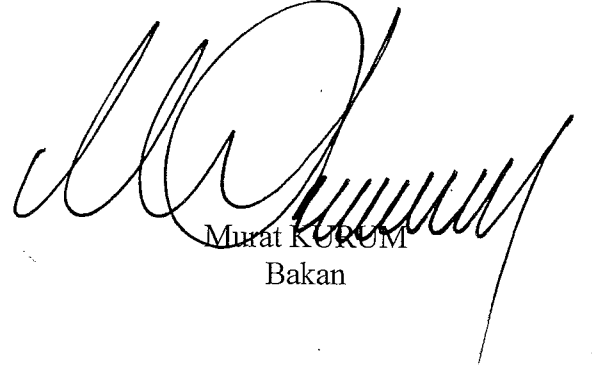
Sayı :30824082-610 289075
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

06 Aralık 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste (6 Adet- 6 Sayfa)

-Cevap Yazıları (41 Adet, 77 Sayfa)

7/14644 GK:11	7/3880 GK:19	7/8337 GK:101
7/14872 GK:11	7/11850 GK:142	7/19668 GK:29
7/14874 GK:11	7/7536 GK:84	7/19669 GK:29
7/14876 GK:11	7/15232 GK:11	7/19670 GK:29
7/19846 GK:31	7/15236 GK:11	7/20762 GK:37
7/21061 GK:43	7/18431 GK:14	7/20763 GK:37
7/21342 GK:47	7/18969 GK:21	7/21339 GK:47
7/1406 GK:11	7/18972 GK:21	7/19781 GK:29
7/10892 GK:127	7/19657 GK:29	7/20040 GK:31
7/20439 GK:36	7/19658 GK:29	7/19529 GK:28
7/11510 GK:135	7/20761 GK:37	7/19448 GK:25
7/20443 GK:36	7/21204 GK:46	7/19530 GK:28
7/11511 GK:135		7/19532 GK:28
7/20442 GK:36		7/20765 GK:37
7/12729 GK:145		
7/12730 GK:145		
7/1398 GK:11		

**MARDİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN TUMA ÇELİK'İN
TBMM 7/19670 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULARI VE CEVABI**

SORULAR:

Mor Gabriel Manastırı, 1600 yıllık geçmişiyle Süryani toplumunun en önemli dini merkezlerinden biridir. Manastır, yıllar boyunca arazilerini hem kullanmış hem de Cumhuriyet'in kurulduğu yıllardan bu yana arazilerle ilgili yasal yükümlülüklerini yerine getirmiştir. 1938 ve 1950 yılında yapılan tespit çalışmalarında Vakıf arazilerinin hiç genişlemediği ve dava konusu olan arazilerin Mor Gabriel Vakfı'na ait olduğu tespit edilmiştir. Bütün bu tespitlere rağmen, 2008 yılında Mor Gabriel Vakfı'na karşı dava açılmıştır. Hazine, arazilerin kendileri adına tescillenmesini istemiştir. Yerel mahkeme, arazilerin Mor Gabriel Manastırı Vakfı'na ait olduğuna karar vermiştir. Ancak Hazine, Yargıtay'a itirazda bulunmuştur. Yargıtay 20. Ceza Dairesi, 'verilerin ve kayıtların olduğu belgeler dosyada bulunmadığı gerekçesiyle' yerel mahkemenin kararını bozmuştur. Yerel mahkeme aşamasında dosyada bulunan kayıtların dosya Yargıtay'a gittiğinde kaybolduğu ortaya çıkmıştır. Kayıtlar yeniden sunulmuş olmasına rağmen dava Mor Gabriel aleyhine sonuçlanmıştır. Dava Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde görülmeye devam etmektedir. 30 Eylül 2013'de Başbakan Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan demokratikleşme paketiyle 'tapuların iade edileceği açıklanmış ancak 30 parçadan oluşan tapuların sadece 12'sinin iadesi gerçekleşmiştir. Erdoğan'ın açıklamasına rağmen Süryani toplumunun en kutsal mekanlarından biri kabul edilen Mor Gabriel Manastırı'nın tapuları iade edilmemiştir. İnsan Hakları Sözleşmesinin, ibadet özgürlüğü ve mülk edinme gibi en temel haklarının sağlanması açısından tapuları iadesi konusunda yapılacak iyileştirmeler, yıllar içinde nüfusları giderek azalan gayrimüslim toplumları için hayati öneme sahiptir. Ayrıca, Türkiye'deki pek çok gayrimüslim vakfı, Vakıflar Kanunun Geçici 11. Maddesi kapsamında Vakıflar Genel Meclisi tarafından iadesi gerçekleşen mülklerini halen kullanamamaktadır. İadelerin bir kısmı için Hazine'nin ve diğer kamu kurumları karşı dava açmıştır. Dava süreçleri devam etmektedir. Vakıflar Genel Meclisi'nin iade kararı vermediği ancak mahkeme kararlarıyla iadesi gerçekleşen mülkler için de aynı durum söz konusudur. Bu bağlamda;

- 1) Mor Gabriel Manastırına ait tapuların tamamının iadesi neden gerçekleştirilmemiştir?
- 2) Hazine'nin gayrimüslim vakıflara ait mülklerle karşı açtığı davalardan çekilmesi için bir çalışmanız var mıdır?
- 3) Gayrimüslim vakıfların mülk iadelerini kolaylaştıracak yasal bir düzenleme çalışması var mıdır?

CEVAP:

5737 sayılı Vakıflar Kanununun Geçici 13'üncü maddesi; "(Ek: 21/3/2017-7103/78 md.) "Vakıflar Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde bulunan ve aşağıda isimleri belirtilen taşınmazlar, tapu kayıtlarındaki hak ve mükellefiyetleri ile birlikte, taşınmazların bulunduğu bölgede yer alan Süryani cemaatine ait vakıflar arasından Vakıflar Meclisinin kararı ile belirlenecek vakıflar adına, ilgili tapu sicil müdürlüklerince tescil edilir." Hükmüne amir olup, iş bu madde kapsamında; Vakıflar Genel Müdürlüğü Vakıflar Meclisi'nin 07.10.2013 tarihli ve 625/524 sayılı kararı gereğince, Mardin İli, Midyat İlçesinde bulunan 12 adet taşınmaz Midyat Süryani Deyrulmur Mor Gabriyel Manastırı Vakfı adına, yine, Vakıflar Genel Müdürlüğü Vakıflar Meclisi'nin 08.02.2018 tarihli ve 210 sayılı kararı gereğince, Mardin İli, Midyat İlçesinde bulunan 21 adet taşınmaz ile Nusaybin İlçesinde bulunan 28 adet taşınmaz ve Dargeçit İlçesinde bulunan 1 adet taşınmaz Midyat Süryani Deyrulmur Mor Gabriyel Manastırı Vakfı adına anılan kurum tarafından tescil edilmiş olup, konuya ilişkin olarak, Bakanlığımızın görev, yetki ve sorumlulukları dahilinde değerlendirilebilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

